

GÖTEBORGS UNIVERSITET

SAMHÄLLSVETENSKAPLIGA FAKULTETSNÄMNDEN

SW2228, Grundläggande psykoterapiutbildning med inriktning mot familjeterapi och nätverksarbete, 45,0 högskolepoäng

Basic Psychotherapeutical Course in Family and Network Therapy, 45.0 higher education credits

Avancerad nivå/Second Cycle

1. Fastställande

Kursplanen är fastställd av Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden 2008-09-19 och senast reviderad 2012-10-30. Den reviderade kursplanen gäller från och med 2013-08-29.

Utbildningsområde: Medicinskt 35 %, Samhällsvetenskapligt 25 %, Vård 40 %

Ansvarig institution: Institutionen för socialt arbete

2. Inplacering

Kursen, Grundläggande psykoterapiutbildning med inriktning mot familjeterapi och nätverksarbete, 45 högskolepoäng, är en fördjupningskurs på avancerad nivå i socialt arbete omfattande 45 högskolepoäng. Kursen ges även som fristående kurs.

Huvudområde

Socialt arbete

Fördjupning

A1F, Avancerad nivå, har kurs/er på avancerad nivå som förkunskapskrav

3. Förkunskapskrav

För att vara behörig till kursen krävs socionomexamen omfattande 210 högskolepoäng innehållande ett examensarbete omfattande minst 15 högskolepoäng eller motsvarande akademisk yrkesutbildning inom det psykosociala fältet.

För behörighet krävs också att den sökande kan uppvisa intyg från arbetsgivare att han/hon arbetar inom psykosocial, psykiatrisk eller omsorgsverksamhet och har möjlighet att bedriva behandlingsarbete under utbildningstiden.

4. Innehåll

Kursens huvudsakliga innehåll är att ge grundläggande kunskap i familjeterapeutisk teori, analys och metodik. Kursen består av fyra olika delar:

A Familjeterapi och systemteori, 10 högskolepoäng

Familjeforskning och familjens historiska utveckling. Generell systemteori och olika familjeterapeutiska skolbildningar. Genus- och mångkulturellt perspektiv.

B Terapeutiska processer, målgrupper och tillämpningsområde, 12 högskolepoäng

Teori och metod i det terapeutiska arbetet. Kommunikation, struktur och process. Krisbegreppet. Språkssystemisk metod. Nätverksarbete. Psykopedagogiska interventioner. Särskilda målgrupper.

C Vetenskapsteori och forskningsarbete, 8 högskolepoäng

Vetenskaplig verksamhet; teori och metod som är relevant för det kliniska arbetet. Klinisk utvärdering. Terapiredogörelse.

DHandledning och egenerapi, 15 högskolepoäng

120 timmars handledning i grupp om maximalt sex deltagare i varje grupp. För godkänd kurs ska dessutom varje deltagare ha genomgått egen terapi omfattande minst 50 timmars individualterapi, alternativt 120 timmars grupperapi.

Fördelning av kursmoment från de fyra kursdelarna över utbildningens tre terminer

Termin 1

Teori och metod I: Systemteori. Familjeliv. Behandlarroll. 10 högskolepoäng

Klinisk handledning 5 högskolepoäng

Termin 2

Teori och metod II: Familjens livscykel. Skolor och målgrupper 10 högskolepoäng

Klinisk handledning 5 högskolepoäng

Termin 3

Teori och metod III: Forskning och utvärdering. Terapiredogörelse 10 högskolepoäng

Klinisk handledning 5 högskolepoäng

5. Mål

Efter avslutad kurs skall den studerande

Kunskap och förståelse

- ha kunskap om familjebehandlingens möjligheter, begränsningar och användningsområden
- ha fördjupad förståelse för ålder, kön, etnicitet och sociala sammanhang vid behovsanalys och val av behandlingsmetod
- ha kunskap i vetenskapsteori och forskningsmetodik som är relevant för det kliniska arbetet
- ha kunskap om utvärderingsmetodik kopplad till familje- och nätverksarbetet

Färdighet och förmåga

- ha kompetens att under handledning kunna arbeta med familjeterapi och nätverksmöten
- kunna tillämpa dialog och brukarmedverkan i behandlingsarbetet
- kunna tillämpa ett barnperspektiv i behovsanalys och metodval i det kliniska arbetet

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- kunna värdera och tillämpa ett etiskt perspektiv i den professionella verksamheten
- ha tillägnat sig professionell identitet och terapeutiskt förhållningssätt i det kliniska arbetet
- ha fördjupad förmåga till insikt, självreflektion och empatiskt bemötande.

6. Litteratur

Se bilaga.

7. Former för bedömning

På grund av utbildningens tillämpande karaktär gäller obligatorisk närvaro för såväl föreläsningar som seminarier och handledning. Frånvaro tas igen med skriftliga hemuppgifter enligt överenskommelse med kursledare. Examination sker genom individuella skriftliga hemuppgifter samt genom reflektioner i storgrupp där teori kopplas till klinisk praktik. Kontinuerligt under hela utbildningen skriver varje deltagare ett självständigt examensarbete i form av en strukturerad terapiredogörelse, vilken examineras vid utbildningens avslutning dels individuellt av examinator, dels via reflektioner i respektive klinisk handledningsgrupp.

Momentet egenterapi anordnas och bekostas av den enskilde kursdeltagaren, men ska vara genomförd för att få kursen godkänd. Det är önskvärt att den egna terapin genomförs parallellt med utbildningen. Om så inte är möjligt måste terapin ha påbörjats inom ett år från den dag utbildningen avslutades. För tillgodoräkning av tidigare genomförd egenterapi skall tiden mellan terapins avslutande och utbildningens början vara högst 10 år.

Student äger rätt till byte av examinator efter att ha underkänts två gånger på samma examination, om det är praktiskt möjligt. En sådan begäran ställs till institutionen och skall vara skriftlig.

I det fall en kurs har upphört eller genomgått större förändringar bör den studerande garanteras tillgång till minst tre provtillfällen (inklusive ordinarie provtillfälle) under en tid av åtminstone ett år med utgångspunkt av kursens tidigare uppläggning.

8. Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna Underkänd (U), Godkänd (G), Väl godkänd (VG).

För de teoretiska delarna A, B och C omfattar betygsskalan betygsgraderna Underkänd (U), Godkänd (G) och Väl godkänd (VG).

För väl godkänd krävs uppvisad förmåga till konstruktivt kritisk reflektion över det berörda ämnesområdet.

Gällande del D, **Handledning och egenterapi** omfattar betygsskalan betygsgraderna Underkänd (U) och Godkänd (G). Kursbetyget väl godkänd erhålls om samtliga de teoretiska momenten har getts betyget väl

godkänd.

9. Kursvärdering

Kursen utvärderas såväl skriftligt som muntligt vid varje terminsslut enligt särskild utvärderingsmall och resultatet återförs till kursdeltagarna vid kursstart av påföljande termin. Utbildningen utvärderas även i sin helhet i samband med kursens avslutning.

10. Övrigt

Undervisningsspråk: svenska.

Kursen ger, tillsammans med adekvat grundutbildning, behörighet att söka till legitimationsgrundande psykoterapeututbildning.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Institutionen för socialt arbete

SW2228, Grundläggande psykoterapiutbildning med inriktning mot familje- och nätverksarbete, 45 högskolepoäng

Avancerad nivå

SW2228, Basic Psychotherapeutical Course in Family and Network Therapy, 45 higher education credits
Second Cycle

Litteraturlistan är fastställd av prefekten på delegation av institutionsstyrelsen 2008-10-14.

Abrahamsson, Erik/Berglund, Gustaf (2003): *Skapande konversationer: möten med familjeterapeuter och deras idéer*. Stockholm: Mareld. 192 s.

Allwood, Carl Martin/Franzén, Elsie C. (red.)(2000): *Tvärkulturella möten: grundbok för psykologer och socialarbetare*. Stockholm: Natur och kultur. 324 s.

Andersen, Tom (2003): *Reflekterande processer: samtal och samtal om samtalen*. Stockholm: Mareld. 237 s.

Anderson, Harlene/Goolishian, Harold A. (1992): *Från påverkan till medverkan: språk- och meningsskapande system i samverkan [terapi med språk-systemiskt synsätt]*. Stockholm: Mareld. 150 s.

Bäck-Wiklund, Margareta/Johansson, Thomas (red.)(2003): *Nätverksfamiljen*. Stockholm: Natur och kultur. 306 s.

Forsberg, Gunnar/Wallmark, Johan (red.)(2002): *Nätverksboken: om mötets möjligheter*. Stockholm: Liber. 352 s.

Hedenbro, Monica/Wirtberg, Ingegerd (2000): *Samspelets kraft: Marte meo – möjlighet till utveckling*. Stockholm: Liber. 245 s.

Hirdman, Yvonne (2003): *Genus: om det stabila föränderliga form*. Stockholm: Liber. 215 s.

Holme, Idar Magne/Solvang, Bernt Krohn (1997): *Forskningsmetodik: om kvalitativa och kvantitativa metoder*. Lund: Studentlitteratur. 360 s.

Lundsbye, Maths (red.)(2000): *Familjeterapins grunder: ett interaktionistiskt perspektiv, baserat på system-, process- och kommunikationsteori*. Stockholm: Natur och kultur. 430 s.

Lönnback, Eva Britt/Manoti, Anette (2008): *Med forskande ögon på tvärkulturellt socialt arbete: en studiehandledning*. Stockholm: Socialtjänstförvaltningen. Forsknings- och utvecklingsenheten. 105 s.
[http://Stockholm.se/Global/Om Stockholms stad/FoU Rapporter/U-serien/U-serien nr 4 2007 Tvärkulturellt.pdf](http://Stockholm.se/Global/Om%20Stockholms%20stad/FoU/Rapporter/U-serien/U-serien%20nr%204%202007/Tv%C3%A4rkulturellt.pdf)

Philips, Björn/Holmqvist, Rolf (red.)(2008): *Vad är verksamt i psykoterapi?* Stockholm: Liber. 208 s.

Piltz, Karl Gustaf/Gústavsdóttir, Kristín (1992): *Den osynliga familjen: samarbetspartner eller*

syndabock. Göteborg: Ask och Embla. 238 s.

Sandell, Göran (2003): *Integrerad utvärdering: ideologi, teori, metod och IT-stöd: paradigm och modell för utvärdering och kvalitetsutveckling i välfärdsverksamheter*. [Alingsås: Göran Sandell]. 300 s.

Seikkula, Jaakko/Arnkil, Tom Erik (2005): *Sociala nätverk i dialog*. Stockholm: Mareld. 198 s.

Skerfving, Annemi (2005): *Att synliggöra de osynliga barnen: om barn till psykiskt sjuka föräldrar*. Stockholm: Gothia. 120 s.

Soltvedt, Martin (2005): *BOF – Barnorienterad familjeterapi*. Stockholm: Mareld. 315 s.

Ytterligare internationella artiklar ca 100 s tillkommer.